

Sygn. akt XXV C 1710/12

POSTANOWIENIE

Dnia 10 stycznia 2013 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie – Wydział XXV Cywilny

w następującym składzie:

Przewodniczący: SSO Anna Pogorzelska

Sędziowie: SSO Hanna Jaworska, SSO Krystyna Stawecka

po rozpoznaniu w dniu 10 stycznia 2013 r. w Warszawie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa grupowego wytoczonego przez W. L. jako reprezentanta grupy

przeciwko A. K.

o zapłatę

w przedmiocie wniosku reprezentanta grupy

o udzielenie zabezpieczenia

postanowił:

oddalić wniosek.

UZASADNIENIE

Pozwem w postępowaniu grupowym z dnia 26 listopada 2012 r. (k. 9-31), następnie uzupełnionym i rozszerzonym (k. 1259, 1261, 1266-1269), reprezentant grupy W. L. zażądał zasądzenia od pozwanego A. K., na rzecz bliżej wskazanych członków dwudziestu dziewięciu podgrup, należności pieniężnych w bliżej sprecyzowanych kwotach na łączną sumę (...) zł, wraz z bliżej wskazanymi odsetkami.

Do pozwu załączony został wniosek (k. 12), następnie uzupełniony (k. 1263-1265) o udzielenie zabezpieczenia dochodzonego roszczenia poprzez:

- a) obciążenie hipoteką przymusową wszelkich nieruchomości pozwanego,
- b) zajęcie wszelkich wierzytelności przysługujących pozwanemu w stosunku do wszelkich podmiotów,
- c) zajęcie wszelkich udziałów należących do spółki (...) we wszelkich spółkach w tym w szczególności w spółce (...) nad (...) sp. z o.o., (...) sp. z o.o., (...) sp. z o.o., (...) sp. z o.o.,
- d) zajęcie wszelkich rzeczy ruchomych przysługujących pozwanemu w stosunku do wszelkich podmiotów,
- e) zajęcie wierzytelności z wszelkich rachunków bankowych pozwanego przysługujących mu w stosunku do wszelkich banków.

Sąd Okręgowy ustalił i zważył, co następuje:

Wniosek nie zasługuje na uwzględnienie.

Strona postępowania może żądać udzielenia zabezpieczenia, jeżeli uprawdopodobni roszczenie oraz interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia (art. 730¹ § 1 k.p.c.). Przepis ten stosuje się odpowiednio w postępowaniu grupowym (art. 24 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 2009 r. o dochodzeniu roszczeń w postępowaniu grupowym, Dz. U. nr 7 z 2010 r., poz. 44, dalej zwana u.r.p.g.).

Skoro Sąd może udzielić zabezpieczenia nawet przed wszczęciem postępowania (art. 730 § 2 zd. 2 k.p.c.), to jest to dopuszczalne tym bardziej po wniesieniu pozwu w postępowaniu grupowym, a przed rozstrzygnięciem przez Sąd o dopuszczalności postępowania grupowego w trybie art. 10 ust. 1 u.r.p.g.

W takim jednak wypadku, rozpoznając wniosek o udzielenie zabezpieczenia i badając kwestię uprawdopodobnienia roszczenia, Sąd stwierdzić również musi, czy uprawdopodobnione zostało, że dopuszczalne jest rozpoznanie sprawy w postępowaniu grupowym (art. 730¹ § 1 k.p.c. w zw. z art. 24 ust. 1 u.r.p.g.).

Na obecnym etapie postępowania, na to ostatnie pytanie udzielić tymczasem trzeba odpowiedzi negatywnej.

Postępowanie grupowe w sprawach o roszczenia pieniężne jest dopuszczalne tylko wtedy, gdy wysokość roszczenia każdego członka grupy została ujednoczona przy uwzględnieniu wspólnych okoliczności sprawy (art. 2 ust. 1 u.r.p.g.).

Ujednoczenie wysokości roszczeń może nastąpić w podgrupach, liczących co najmniej 2 osoby (art. 2 ust. 2 u.r.p.g.).

Skoro reprezentant grupy prowadzi postępowanie na rzecz wszystkich członków grupy, lecz w imieniu własnym (art. 4 ust. 3 u.r.p.g.), zatem nie jest on pełnomocnikiem członków grupy, to każdy z członków grupy musi samodzielnie wyrazić zgodę na ujednoczenie wysokości jego roszczenia.

W praktyce oznacza to, że osoba, której przysługuje roszczenie na kwotę wyższą, niż kwoty roszczeń innych członków podgrupy, powinna wyrazić zgodę na odpowiednie ograniczenie kwoty dochodzonego przez siebie – w postępowaniu grupowym – roszczenia (co nie wyklucza dochodzenia pozostałej części roszczenia w postępowaniu zwykłym).

Pierwsza – w niniejszej sprawie – wątpliwość w omawianym zakresie wynika z okoliczności, że przedstawione przez reprezentanta grupy oświadczenia o przystąpieniu do grupy dotyczą roszczeń przeciwko (...), tymczasem pozwanym w sprawie jest osoba fizyczna – A. K..

Co więcej, ostateczna lista członków grupy z podziałem na podgrupy (k. 1270-1273) w zestawieniu z oświadczeniami tych członków o przystąpieniu do grupy wskazuje, że osoby, których roszczenia objęte są poszczególnymi podgrupami, domagają się w większości zasądzenia kwot, odpowiadających przysługującym im (rzekomo) indywidualnym roszczeniom w całości, a nie kwot (tj. części roszczeń) umożliwiających ujednoczenie wysokości roszczeń w ramach podgrupy.

I tak, podgrupa 1 obejmuje roszczenia K. Ż., który żąda zasądzenia kwoty (...) zł (k. 1190) i roszczenia P. S. (1), który żąda zasądzenia kwoty (...)zł (k. 655).

Podgrupa 2 obejmuje roszczenia W. A., który żąda zasądzenia kwoty (...) zł (k. 498), roszczenia J. O., który żąda zasądzenia kwoty (...) zł (k. 1221) i roszczenia M. Ż. (1), która żąda zasądzenia kwoty(...) zł (k. 1585).

Podgrupa 3 obejmuje roszczenia J. C. (1), która żąda zasądzenia kwoty (...) zł (k. 343) i roszczenia H. F., która żąda zasądzenia kwoty (...) zł (k. 1539).

Podgrupa 4 obejmuje roszczenia J. M., który żąda zasądzenia łącznej kwoty (...) zł (k. 838, 840, 842, 844, 846) roszczenia S. D., który żąda zasądzenia kwoty (...) zł (k. 618) i roszczenia P. S. (2), która żąda zasądzenia kwoty (...) zł (k. 1112)

Podgrupa 5 obejmuje roszczenia T. S., który żąda zasądzenia kwoty (...) zł (k. 430) i roszczenia R. J., który żąda zasądzenia kwoty (...) zł (k. 636).

Podgrupa 6 obejmuje roszczenia N. R., który żąda zasądzenia kwoty (...) zł (k. 919) i roszczenia M. B., który żąda zasądzenia kwoty (...) zł (k. 1054).

Podgrupa 7 obejmuje roszczenia J. K. (1), która żąda zasądzenia kwoty (...) zł (k. 1524) i roszczenia M. Z., która żąda zasądzenia kwoty (...) zł (k. 1035).

Podgrupa 8 obejmuje roszczenia D. W., która żąda zasądzenia kwoty (...) zł (k. 1459) i roszczenia K. T., który żąda zasądzenia kwoty (...) zł (k. 675).

Podgrupa 9 obejmuje roszczenia A. Z., który żąda zasądzenia łącznej kwoty (...) zł (k. 79,81), roszczenia W. S., który żąda zasądzenia łącznej kwoty (...) zł (k. 692, 694) i roszczenia B. T., który żąda zasądzenia kwoty (...) zł (k. 220).

Podgrupa 10 obejmuje roszczenia T. J., która żąda zasądzenia kwoty (...) zł (k. 133) i roszczenia J. S. (1), który żąda zasądzenia kwoty (...) zł (k. 546).

Podgrupa 11 obejmuje roszczenia P. B., który żąda zasądzenia kwoty (...) zł (k. 537) i roszczenia T. C., która żąda zasądzenia kwoty (...) zł (k. 395).

Podgrupa 12 obejmuje wspólne roszczenia Z. W. i J. W., którzy żądają zasądzenia kwoty (...) zł (k. 276), roszczenia J. F., który żąda zasądzenia kwoty (...) zł (k. 166) i roszczenia M. Ż. (2), która żąda zasądzenia kwoty (...) zł (k. 204).

Podgrupa 13 obejmuje wspólne roszczenia J. C. (2) i J. C. (3), którzy żądają zasądzenia kwoty (...) zł (k. 937) i roszczenia A. F., która żąda zasądzenia kwoty (...) zł (k. 1071).

Podgrupa 14 obejmuje wspólne roszczenia D. J. i A. J., którzy żądają zasądzenia kwoty (...) zł (k. 1396), roszczenia E. K., który żąda zasądzenia kwoty (...) zł (k. 1094) i roszczenia H. J., który żąda zasądzenia kwoty (...) zł (k. 1361).

Podgrupa 15 obejmuje wspólne roszczenia S. W. (1) i K. W., którzy żądają zasądzenia kwoty (...) zł (k. 1343) i roszczenia E. F., która żąda zasądzenia kwoty (...) zł (k. 1128).

Podgrupa 16 obejmuje wspólne roszczenia U. S. i K. S., którzy żądają zasądzenia łącznej kwoty (...) zł (k. 1595, 1596), roszczenia B. J., który żąda zasądzenia kwoty (...) zł (k. 318) i roszczenia S. B. (1), który żąda zasądzenia kwoty (...) zł (k. 296).

Podgrupa 17 obejmuje roszczenia Z. S., który żąda zasądzenia kwoty (...) zł (k. 104) i roszczenia J. C. (4), który żąda zasądzenia kwoty (...) zł (k. 596).

Podgrupa 18 obejmuje roszczenia J. K. (2), który żąda zasądzenia kwoty (...) zł (k. 253) i roszczenia Z. P., która żąda zasądzenia łącznej kwoty (...) zł (k. 745, 746, 747, 748, 749, 750).

Podgrupa 19 obejmuje roszczenia A. B. (1), która żąda zasądzenia kwoty (...) zł (k. 559) i roszczenia Z. M., która żąda zasądzenia kwoty (...) zł (k. 1241).

Podgrupa 20 obejmuje wspólne roszczenia R. W. i S. W. (2), którzy żądają zasądzenia kwoty (...) zł i roszczenia J. S. (2), który żąda zasądzenia kwoty (...) zł (k. 801).

Podgrupa 21 obejmuje roszczenia T. Ł., który żąda zasądzenia kwoty (...) zł (k. 878) i roszczenia K. M., który żąda zasądzenia kwoty (...) zł (k. 1510).

Podgrupa 22 obejmuje wspólne roszczenia J. T. i J. S. (3), którzy żądają zasądzenia kwoty (...) zł (k. 448), roszczenia S. R., która żąda zasądzenia kwoty (...) zł (k. 1298) i roszczenia K. W., który żąda zasądzenia kwoty (...) zł (k. 1439).

Podgrupa 23 obejmuje roszczenia K. W., która żąda zasądzenia kwoty (...) zł (k. 364) oraz roszczenia W. L., który żąda zasądzenia kwoty (...) zł (k. 469).

Podgrupa 24 obejmuje roszczenia M. K., który żąda zasądzenia kwoty (...) zł (k. 1429), roszczenia S. Z., który żąda zasądzenia kwoty (...) zł (k. 147) i roszczenia J. C. (5), który żąda zasądzenia kwoty (...) zł (k. 1556).

Podgrupa 25 obejmuje roszczenia T. W., który żąda zasądzenia kwoty (...) zł (k. 897) i roszczenia T. K., który żąda zasądzenia kwoty (...) zł (k. 822).

Podgrupa 26 obejmuje roszczenia S. B. (2), który żąda zasądzenia kwoty (...) zł (k. 1272) i roszczenia A. B. (2), która żąda zasądzenia kwoty (...) zł (k. 514).

Podgrupa 27 obejmuje roszczenia J. K. (3), który żąda zasądzenia kwoty (...) zł (k. 182) i roszczenia R. K., który żąda zasądzenia kwoty (...) zł (k. 959).

Podgrupa 28 obejmuje roszczenia K. D., który żąda zasądzenia kwoty (...) zł (k. 727) i roszczenia R. Z., który żąda zasądzenia kwoty (...) zł (k. 1283).

Podgrupa 29 obejmuje roszczenia J. K. (4), który żąda zasądzenia kwoty (...) zł (k. 786) i roszczenia G. P., który żąda zasądzenia kwoty (...) zł (k. 1475).

Jak zatem widać, roszczenia zostały ujednoczone tylko pomiędzy dwoma z trzech członków podgrupy 2 oraz pomiędzy trzema z czterech członków podgrupy 16 (przy założeniu, że ujednoczeniu może podlegać wspólne roszczenie dwóch osób).

Zgody członków podgrup na stosowne ograniczenie dochodzonych na ich rzecz roszczeń nie może zaś zastąpić stanowisko reprezentanta grupy, wyrażone zwłaszcza w pozwie, czy też w liście członków grupy i ich roszczeń.

Konsekwentnie, nie przesądzając ostatecznie o treści orzeczenia, jakie może zostać wydane w niniejszej sprawie w trybie art. 10 ust. 1 u.r.p.g., na obecnym etapie postępowania za wątpliwe uznać można, by dopuszczalne było rozpoznanie niniejszej sprawy w postępowaniu grupowym – i to nawet w części, w jakiej roszczenia zostały ujednoczone. Postępowanie grupowe jest bowiem dopuszczalne w sprawach, których dochodzone są roszczenia co najmniej dziesięciu osób (art. 1 ust. 1 u.r.p.g.).

W sprawie niniejszej wywołuje to skutki identyczne jak w przypadku braku uprawdopodobnienia dochodzonego roszczenia, toteż zachodzi samoistna, dostateczna przesłanka oddalenia wniosku o udzielenie zabezpieczenia.

Niezależnie od tego, zastrzeżenia budzą wnioskowane przez reprezentanta grupy sposoby zabezpieczenia.

Mieć tu należy na uwadze, że przy wyborze sposobu zabezpieczenia sąd uwzględni interesy stron lub uczestników postępowania w takiej mierze, aby uprawnionemu zapewnić należytą ochronę prawną, a obowiązanego nie obciążać ponad potrzebę (art. 730¹ § 3 k.p.c.).

Rozważając określone we wniosku sposoby zabezpieczenia, niejako przed nawias wyłączyć należy sposób, określony pod lit. c), to jest zajęcie udziałów w bliżej wskazanych spółkach, należących do „spółki (...)”. Spółka taka nie jest pozwanym w niniejszej sprawie, a – co do zasady – nie sposób uznać za dopuszczalne zabezpieczenia roszczeń pieniężnych przeciwko jednemu podmiotowi przez zajęcie praw, przysługujących wyłącznie innemu podmiotowi, nie występującemu jako strona w sprawie.

Pozostałe natomiast z wnioskowanych przez reprezentanta grupy sposobów zabezpieczenia (lit. a, b, d, e) odnoszą się wprawdzie do składników majątku pozwanego, lecz cechują się ogólnikowością, bowiem we wniosku nie zostały wskazane konkretne składniki, lecz użyto sformułowań „wszelkie nieruchomości”, „wszelkie wierzytelności”, „wszelkie rzeczy ruchome”, „wszelkie rachunki bankowe”.

W braku danych co do szczegółowego składu i wartości majątku pozwanego, nie jest możliwa ocena, czy do zapewnienia należytej ochrony prawnej reprezentanta i członków grupy konieczne jest objęcie zabezpieczeniem wszystkich, wymienionych we wniosku, rodzajów składników majątku pozwanego, czy też wystarczy dokonanie zabezpieczenia na niektórych z nich – a jeżeli tak, to jakich dokładnie.

Udzielenie zabezpieczenia zgodnie z wnioskiem, a nawet zgodnie tylko z częścią wniosku, stwarzałoby zatem realne zagrożenie obciążenia pozwanego ponad potrzebę, a w dodatku prowadziłoby do wydania postanowienia co najmniej częściowo niejasnego, a wręcz niemożliwego do wykonania.

Konsekwentnie, wniosek w aktualnie sformułowanej postaci nie mógłby zostać uwzględniony nawet w przypadku, gdyby reprezentant grupy zdołał uprawdopodobnić dochodzone roszczenia i interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia.

Wobec powyższego, Sąd Okręgowy postanowił jak w sentencji.